

thye Noget; men Seminarierne have ogsaa haadt stærk Tilgang, ja saa stærk, at de ikke have kunnet optage Alle, saa at der under det sjsønne Navn „Friseminarium“ — vore ere ogsaa Friseminarier, thi fordi de faae Understøttelse af Staten, ere de ikke Tvangsanstalter — er bleven oprettet et Privatinstitut til at optage dem; men dette forekommer mig ikke at tale for, at vore Seminarier ikke skulde være brugbare Læreanstalter. Det skulde glæde mig, om Concurrencen fra privat Side maatte blive rigtig dygtig og kraftig; det vilde være en Spore for de andre Seminarier. Men man maa dog erindre, at ofte kan den private Anstalt være en Gjenvei, hvor de, der ikke have bestaaet Optagelsesprøven ved de kongelige Seminarier, kunne blive optagne. At endeel af dem, man ikke har Plads til i de kongelige Seminarier, tage til det private, er overordentlig heldigt, og jeg vil, som sagt, ønske den private Anstalt al mulig Fremgang; — men man kan ikke forlange, at vi skulle indrette Alt efter et saadant Seminariums Bequemmelighed.

Høgsbro: Naar den høitærede Minister vil ønske al mulig Fremgang for de private Instituter og for den Concurrence, derved er skabt for Statens Seminarier, da troer jeg, at den første Betingelse derfor er, at de særlige Begunstigelser, som Seminarierne ere i Besiddelse af, blive fratagne dem, og blandt disse er den, at Examen afholdes af deres egne Lærere, medens Saadant ikke er Tilfældet for de private Instituters Vedkommende, en af de vigtigste. Med Hensyn til Bekostningen ved at faae dygtige Mænd i tilstrækkeligt Antal til at holde Examen omkring i Landet, da troer jeg, at disse Bekostninger ville være saa ringe i Forhold til de Udgifter, som vore Seminarier medføre, at det vel var værd at gjøre et Forsøg for at see, om det ikke vilde vise sig, at Seminarierne kunde nedlægges.

Med Hensyn til den ærede Ministers Oplysning angaaende Skaarup er jeg den ærede Minister meget forbanden. Det viser sig nu, at paa nogle Steder ere Bygningerne Communiens Eiendom, medens de paa andre ere Statens, og det forekommer mig klart, at der ikke er nogen Grund til, at enkelte Communer skulle

være mere begunstigede end andre. Jeg vilde derfor ønske, at det Forslag, som Udvalget har stillet, maatte blive forkastet, for at man kunde faae hele dette Forhold bragt til den samme eensformige og retfærdige Afgjørelse overalt i Landet, saa at Communerne selv og ikke Staten holdt deres Skolebygninger istand.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Den ærede Rigsdagsmand rykker mere og mere frem med sin Hjer tensmening; han har ikke Noget imod, at de nærværende Seminarier nedlægges og at Sum merne anvendes til hans Friseminarium (Høgs bro: Det er ikke mit!). Men skeer det, saa bliver det jo ogsaa understøttet af Staten og saa have vi paa den Maade et lignende For hold. Jeg troer virkelig, at man har al An ledning til at paasjønne, at der retelig ar beides hen til, at vore Seminarier kunne fyl destgjøre deres Formaal. — Den ærede Rigs dagsmand vil nu ved at raade til at forkaste det paagjældende Endringsforslag være retfær dig imod de forskjellige Communer; men der er stor Forskjel paa Seminariernes Beliggen hed. Undertiden ligger Seminariet saaledes, at det har meget ondt ved at bruge en anden Skole. Dette er saaledes Tilfældet med Bon strup, hvor Distriktets Skole ligger saa langt borte, at den ikke hensigtsmæssig kan afbenyttes af Seminariets Elever. Hvis det var Til fældet, at den laa hensigtsmæssig, vilde jeg langt foretrække den, thi derved vilde der blive et større Antal Elever at undervise end i Se minariets egen Skole, hvor der kun ere meget faa. Der er saaledes særegne Grunde til, at man har indrettet en særegen Skole i Bon strup. Jeg skal iøvrigt erindre om, at saa danne Forhold uddanne sig historisk, som man finder dem, saa lader man dem bestaae, saa fremt Forholdet ikke forandrer sig. Nu at ville opstille den Grundsætning, at vedkommende Communer Skoler skulle benyttes som Se minarie-skoler, er ligefrem uforstandigt; thi man kan ikke gjøre det uden Undersøgelse af de sær lige Forhold, for at erholde Sikkerhed for, at det kan ssee paa en hensigtsmæssig Maade. Jeg vil derfor haabe, at dette Forslag bliver vedtaget.